

België: andere manieren om postwaarden tegen diefstal te beveiligen dan perfins

(door Erik Pollet; uit: *Perfinpost 99*, november 2011)

Omdat postzegels in de 2e helft van de 19e eeuw relatief duur waren probeerden ondernemingen hun stock postzegels te beschermen tegen misbruik en diefstal door hun personeel. De best bekende manier om dit te doen was het perforeren van de postzegels.

De eerste poging van een Belgische firma om de stock postzegels te beschermen tegen diefstal of misbruik gebeurde door de 'Banque Paternostre-Guillochin, Emile Sirault & Cie' te Mons. Tussen eind juni 1863 en 25.10.1865 werd een opdruk 'G' op hun postzegels geplaatst. Dit werd verboden door de postadministratie omdat in de postwet stond dat niets mag veranderd worden aan postzegels, anders

verliezen ze hun geldigheid. Vanaf 6 oktober 1872 werden perfins toegelaten in België ¹.

We stellen echter vast dat nog enkele andere firma's van deze (opdruk)techniek gebruik hebben gemaakt in andere tijdsperiodes. Enkel in de uitgifte 1884 zijn twee dergelijke 'Underprints' ² bekend:

Opdruk in blauw of violet van de letters C en E gescheiden door een lange verticale lijn van ongeveer 25 mm lang. Gebruiker is tot nu toe onbekend gebleven.

Alle geziene exemplaren zijn te 5 Bruxelles 5 (= Service des départs) afgestempeld.

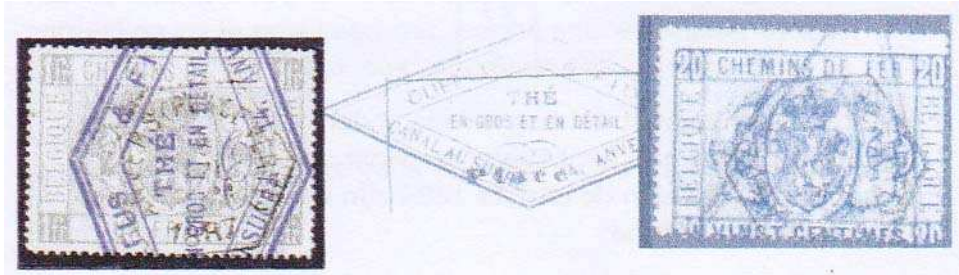

Opdruk in rood slechts gedeeltelijk leesbaar op de postzegel: '...NATIONALE...'. De gebruiker hiervan is ook onbekend. Alle geziene exemplaren zijn afgestempeld in 7 Bruxelles 7 (= Service des effets de commerce).

¹ Zie daarover mijn artikel in "*Pertinpost*" nr. 82 van september 2007.

² Deze benaming is afkomstig van Jones (zie bibliografie).

Ook bij de spoorwegzegels zijn twee gevallen bekend van beveiliging door dergelijke "Underprints":

Paars-blauwe ruitvormige opdrukstempel enkel gezien in de uitgifte van 1879. Gebruiker is Coupérus & fils, Thé en gros et detail te Antwerpen + adres. Alle geziene exemplaren zijn afgestempeld te Anvers.

Paarse stempel, gezien in verschillende uitgiften, gebruiker is V. Wauquez & Cie. Alle geziene exemplaren zijn afgestempeld in Bruxelles Duquesnoy. Deze 'Under-print' komt ook voor samen met een perfin in dezelfde zegel.

In beide gevallen staat de spoorwegstempel over de 'Underprint'-stempel wat bewijst dat de 'Underprint' eerst werd aangebracht.

De beveiliging van postwaardestukken gebeurde soms door het aanbrengen van een droogstempel, hieronder twee voorbeelden:

Van één zaak zijn we vrijwel zeker, al deze opdrukken waren illegaal, de droogstempels in postkaarten zitten in een grijze schemerzone omdat meestal het zegelbeeld zelf niet werd geraakt. Na lange tijd intensief speurwerk vonden we geen enkel (officieel) document of tekst die deze praktijk beschrijft, verbiedt of toelaat. Het blijft een mysterie

Wie bijkomende informatie of afbeeldingen heeft kan mij steeds een mailtje sturen (met scan) erik.pollet@pandora.be. Dank bij voorbaat.

Geraadpleegde bronnen.

Verzameling van G. Delrue en eigen verzameling.

Capon F., Emission de timbres-poste de 1884, 1969.

Jones, Railway Parcelpost Cancellations of Belgium, Belgian Study Cercle, 2003.

Pollet E., Wetgeving betreffende de Belgische firmaperforaties, in Perfinpost nr. 87, September 2007, pp. 16-24.

Van der Auwera F.H., De 'Guilochin' opdruk op de Belgische Medallions, Mechelen, 1978.

Gespecialiseerde Catalogus van Belgische Afstempelingen 1849 -1910, Catalogue Spécialisé des oblitérations Belges, NIPA, Antwerpen, 1999.